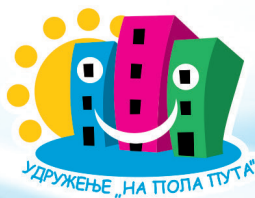

ПРИРУЧНИК

Избор и контрола - право да живимо
независно

- текст лак за читање -

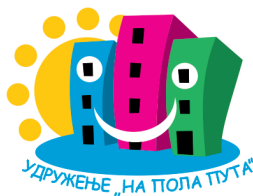

2015.

ПРИРУЧНИК

Избор и контрола - право да живимо
независно

- текст лак за читање -

Овај приручник је настао у оквиру пројекта „Избор и контрола - право да живимо независно“- Водич за особе са интелектуалним тешкоћама о могућностима и начинима коришћења услуга подршке за самостални живот, који је финансирао град Панчево.

Циљ овог приручника је информисање особа са тешкоћама и њихових родитеља/старатеља, о услугама које постоје а које побољшавају квалитет живота, подржавају останак у породици, те смањују даљу социјалну изолованост и стигматизацију ове популације у друштву.

Приручник је написан у формату лаким за читање и прилагођен је особама са интелектуалним тешкоћама.

УДРУЖЕЊЕ „НА ПОЛА ПУТА“
Др Касапиновића 24б, 26101 Панчево
Тел. 060/0689-659
contact@napolaputa.org
www.napolaputa.org

За израду приручника коришћене су слике и симболи (с): <http://symbolworld.org/articles/search>

Уредник: Марина Илија
Аутор: Александра Јанић
Штампа: Алкан М
Тираж: 500 комада

Јануар 2015. године.

САДРЖАЈ	3
УВОД	4
Становање уз подршку	5
Персонална асистенција	26
Помоћ у кући	29
Лични пратилац детета	33
Услуга предах	36

УВОД

У Закону о социјалној заштити има неколико важних услуга социјалне заштите.

Те услуге се зову:

- Становање уз подршку
- Персонална асистенција
- Помоћ у кући
- Лични пратилац детета
- Предах

Становање уз подршку

Становати уз подршку
значи живети
у обичном стану или кући
као што живе сви људи.

Стан или кућа у којој живиш
може се налазити у граду
или селу.

Стан у којем живиш уз подршку
изгледа као и сви други станови.

У стану или кући можеш живети
сам или заједно
са другим људима.
У истом стану може живети
највише пет људи.

Сви људи који живе у стану
имају свој кључ од стана.

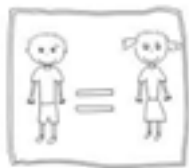

Људи са којима живиш заједно
под истим кровом зову се
цимери.

У истом стану заједно живе
жене и мушкарци.

Жене и мушкарци имају
једнака права и обавезе
у стану у којем живе.

У стану постоји неколико соба:
дневни боравак, трпезарија,
спаваћа соба, кухиња,
купатило, тоалет, остава.

Твоја соба

Твоју собу можеш
да користиш сам.

У соби можеш да имаш цимера
ако си мушко
односно цимерку ако си женско.

Твоју собу можеш
уредити како желиш,
то значи да сам можеш одлучити
какав намештај желиш
у твојој соби.

Сам можеш одлучити
кога ћеш пустити
да уђе у твоју собу.

Нико нема право
да на силу улази у твоју собу,
ни да претура по твојим стварима.
Нико нема право
да узима твоје ствари без питања.
Ти немаш право да улазиш у туђу собу,
ни да узимаш туђе ствари без питања.

Твоју собу и ствари
треба да одржаваш
да буду чисте и уредне.
У чишћењу твоје собе
и прању твојих ствари
могу ти помоћи домаћице.

Заједничке просторије и ствари у стану

Кухиња, дневни боравак,
купатило, спајз
су просторије које углавном користиш
заједно са цимерима.
Просторије које користиш заједно
са цимерима зову се
заједничке просторије.

Сви имате једнака права
у заједничким просторијама.
То значи да мораш бити пажљив
и договарати се са цимерима
око коришћења заједничких просторија.

Око уређивања заједничких просторија договараш
се са цимерима
и домаћима.

У стану постоје и ствари
које користиш заједно са цимерима.
Ствари које користиш
заједно са цимерима
зову се заједничке ствари.

Заједничке ствари су:

- телевизор
- телефон
- пегла
- фрижидер
- шпорет
- машина за прање веша

Око коришћења заједничких ствари договараш се заједно са цимерима. Сви имате једнако право да користите заједничке ствари.

Живот уз подршку у стану

Када живиш у стану уз подршку
имаш права и живот
какав имају сви други људи.

**То значи да о многим стварима
можеш да одлучујеш сам.**

На пример:

- када желиш да идеш у шетњу,

- шта желиш да гледаш на телевизији,

- шта ћеш јести и кад желиш јести,

- какву одећу желиш,

- кад ћеш ићи на спавање,

- како се желиш
ошишати и уредити,

- како ћеш потрошити
свој новац,

Можеш сам одлучити како ћеш проводити своје слободно време.

У слободно време можеш да се бавиш стварима које волиш.

Можеш ићи у кафић
или посластичарницу.

Можеш да сликаш, вајаш
или се бавиш
неком другом уметношћу
уколико волиш.

Можеш се забављати
играњем игара које волиш.

Можеш отићи на спортске терене
и бавити се спортом.

Можеш отићи: у биоскоп,
позорише, на концерт
или на изложбу.

Сам или са пријатељима
можеш да одлазиш
на путовања и излете.

Посете

Сваки човек има родбину
и пријатеље са којима се дружи.

Родбину и добре пријатеље
посебно цениш и поштујеш.
У родбину и пријатеље
имаш поверења.

У њиховом друштву се осећаш
добро и угодно.

Кад живиш уз подршку у стану
слободно можеш да посећујеш
своју родбину и пријатеље.
Твоја родбина и пријатељи
слободно могу долазити
да посете тебе у твом стану.

Ако се заљубиш
и нађеш девојку или дечка
слободно можеш излазити
са њима.
Твоја девојка или дечко
те слободно могу посећивати.

Особље за подршку

Особље за подршку су људи чији је посао да ти помогну ако ти затреба помоћ.

Људи који пружају подршку су:

- Координатор
- Социјални радник
- Дефектолог
- Психолог
- Домаћица (асистенкиња или асистент)
- Лекар, правник и други стручњаци.

Дужност особља за подршку је да ти помогне да живиш што самосталније. То значи да што више ствари самостално радиш и одлучујеш.

Особље за подршку треба да ти помогне да сам научиш да радиш што више ствари.

На пример:

- да научиш
да користиш телефон

- да научиш да куваш

- да научиш самостално
да купујеш и располагаеш
својим новцем.

- да научиш да радиш
нове ствари и послове
које до сада ниси знао да радиш.

Заједно са особљем за подршку
можеш обавити многе ствари.

На пример:

- Извадити своје документе,

- Отићи у куповину,

- Отићи код лекара
или код зубара,

- Тражити посао,

- Отићи у биоскоп,
кафић или у град.

Особљу за подршку
се можеш обратити
када те муче
било какви проблеми.

Особље увек треба
пажљиво да те слуша
и покуша да ти помогне
да решиш проблеме.

Послови особља за подршку

Послови домаћице

Посао домаћице је да ти помогне
у обављању кућних послова.

На пример:

- у кувању ручка,
- поспремању стана,
- прању судова,
- прању веша,

- одласцима у куповину.

Домаћице ти могу помоћи и у неким другим пословима.

На пример:

- око одласка код лекара,
- око одласка у шетњу или у посету пријатељима или родбини,
- око одласка у позориште или биоскоп.

Послови координатора

Координатор треба да ти помогне да што више сам одлучујеш о себи и свом животу.

Са координатором се договараш о својим жељама и плановима.

На пример:

- координатор ти може помоћи у тражењу посла ако желиш да се запослиш.

- Координатор ти може помоћи ако желиш да идеш на излет или путовање.

- Координатор ти може помоћи у одласцима у биоскоп, позориште, кафиће, на утакмице или на друга места која желиш да посетиш.

Координатор треба да ти помогне и да научиш што више ствари да радиш сам.

На пример:

- да научиш да користиш аутобус и трамвај како би могао сам да се крећеш по граду,
- да научиш да користиш телефон,
- да научиш да пишеш и читаш,
- да научиш да штедиш и рапоређујеш свој новац,
- да научиш да користиш рачунар
- да научиш да радиш нове ствари које још не знаш, али би их волео научити.

Послови социјалног радника

Социјални радник може да ти помогне у остваривању права која имаш преко Центра за социјални рад.

Социјални радник треба да ти помогне око израде свих твојих докумената (лична карта, пасош, месечна карта за превоз, здравствена књижица итд.)

Социјални радник може да ти помогне да посетиш места на која волиш да идеш.

На пример:

- да одеш у биоскоп,

- да одеш на утакмицу,

- да одеш на концерт,

- да одеш да посетиш чланове породице, родбину и пријатеље.

Координатор, домаћица,
социјални радник
и сви други људи који ти пружају подршку
морају се понашати пристојно
на свом послу.

Особље за подршку мора да ради
тако да се сваки човек који живи
у стану уз подршку осећа:

- сигурно
- здраво
- задовољно

Шта особље за подршку

НЕ СМЕ РАДИТИ!!!

Особље за подршку
не сме ружно да се односи према теби.
То значи да особље за подршку
не сме да виче на тебе или ти прети.

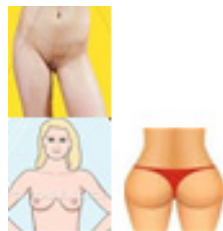
Особље за подршку
ти се не сме ругати
зато што ти је понекад
потребна подршка.

Особље за подршку
те никад не сме ударити.

Особље за подршку
те не сме додиривати
по интимним деловима тела.
Интимни делови тела
код жена су: вагина,
груди и задњица.

Интимни делови тела
код мушкараца су:
пенис и задњица.
Особље за подршку
не сме узимати твоје ствари.

То значи да не сме узимати твоју одећу, обућу, намештај, храну ни било коју другу твоју ствар, уколико ти то не дозволиш.

Особље за подршку не сме улазити у твоју собу и претраживати по твојим стварима.

Особље за подршку не сме отворати твоја писма и пакете, ни прислушкивати твоје разговоре.

Родитељима, старатељима, пријатељима, родбини или људима којима верујеш треба да кажеш ако особље за подршку ради ствари које не сме радити.

Уколико желиш да користиш ову услугу
можеш се обратити
Центру за социјални рад.

Адреса Центра за социјални рад је:
Филипа Вишњића 16, Панчево

Телефон: 013 319 998 и 013 311 889.

Адреса удружења које пружа ову услугу у
Панчеву је:

Удружење „На пола пута“
Жарка Зрењанина 52, Панчево

Персонална асистенција

Персонални асистент
ти може помоћи
око обављања оних послова
које НЕ можеш самостално да урадиш.

Персоналног асистента
можеш да имаш:

- ако си пунолетна особа,
- ако ти је потребна подршка
првог и другог степена,
- ако добијаш туђу негу и помоћ,
- ако радиш у некој организацији
или удружењу,
- ако идеш у средњу школу
или на факултет.

Једна особа може да има
једног персоналног асистента.

Персонални асистент може
да ти помаже
од два до пет дана недељно.

2-5

Ти и твој персонални асистент
заједно правите план активности.

Персонални асистент ти помаже
На пример:

- да се обучеш и свучеш,
- да се окупаш,
- да спремиш стан,
- да купиш намирнице
у продавници,
- да спремиш ручак,

- да одеш до радног места,

- да уђеш у такси или аутобус,

- да одеш у школу,

- да одеш код лекара,

- да ти помогне да позовеш друштво на журку,

- да ти помогне око неких послова важних за твој посао или школу.

Помоћ у кући

Помоћ у кући је:
када неговатељица
дође у твоју кућу и помаже ти
да урадиш све оно што не можеш сам.

Деца са сметњама у развоју
до 18 година и млади до 26 година
могу да користе услугу Помоћ у кући.

Помоћ у кући могу да користе
и одрасле и старе особе.

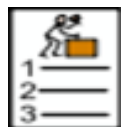

Посао неговатељице је да помогне теби
и твојим укућанима око кућних послова.

Како ћете провести дан
и шта ћете радити
договараш се са неговатељицом
и твојим укућанима.

Ти и неговатељица
правите план рада.

Неговатељица може да ти помогне да научиш:

- да се храниш,
- да се обучеш,
- да идеш у куповину,
- да себи спремиш оброк,
- да себи направиш чај,
- како сам да попијеш лек.

Неговатељица може да ти помогне:

- да изађеш у парк,
- да заједно научите нове игре,
- да одеш у посету твојим другарима и рођацима,
- да одеш код лекара.

Уколико желиш да користиш ову услугу можеш се обратити Центру за социјални рад.

Адреса Центра за социјални рад је:
Филипа Вишњића 16, Панчево

Телефон: 013 319 998 и 013 311 889.

Уколико постоје и друга удружења која пружају ову услугу можеш да их позовеш телефоном или да одеш до њих.

Адреса удружења које пружа ову услугу у
Панчеву је:

Удружење „На пола пута“
Жарка Зрењанина 52, Панчево

Телефон: 060/0689-659

Неговатељица треба да те поштује
и уважава твоје жеље и потребе.

Уколико се не слажеш добро
са неговатељицом имаш право
да се жалиш

Центру за социјални рад
или удружењу које пружа
услугу помоћ у кући.

Неговатељица може бити
и твој лични пратилац,
уколико идеш у школу.

Лични пратилац детета

Лични пратилац је особа која ти помаже да што више ствари радиш самостално.

Помоћ личног пратиоца можеш добити ако си особа са сметњама у развоју.

Лични пратилац ти помаже:

- да се обучеш,

- да се очешљаш,

- да опереш зубе,

- да припремиш књиге за вртић или школу,

- да научиш да користиш аутобус и трамвај како би могао да се крећеш сам по граду,

- да ти помогне и погура колица кад ти је тешко и кад то не можеш самостално,

- да научиш да користиш телефон или рачунар.

Лични пратилац ти може помоћи да идеш на места која волиш.

На пример:

- да идеш на игралиште,

- да идеш на фудбалску утакмицу,

- да идеш у биоскоп.

Твој лични пратилац НЕ МОЖЕ
да буде члан твоје породице
као ни твоји браћа и сестре.

Лични пратилац ти помаже
све док не завршиш средњу школу.

Услуга предах

Услуга Предах значи помоћ твојој породици, онда када они не могу да брину о теби због неких околности.

Тада ти привремено боравиш у неком другом стану или кући, заједно са асистентима.

Услугу Предах можеш да користиш ако имаш 5 година па све док не напуниш 26 година.

Услугу Предах можеш да користиш ако имаш сметње у развоју.

Услугу Предах можеш да користиш најдуже 45 дана у години, 45 и може трајати 20 дана без прекида.

Док си у том стану или кући радиш све оно што би радио и у својој кући.

Асистент ти помаже да:

- се обучеш, ручаш,

- одеш да се ошишаш,

- узимеш терапију,

- одеш у тоалет итд.

- оствариш добре односе са породицом и другим теби важним људима;

- учествујеш у културним, спортским и забавним активностима;

- направиш прославу или журку;

- научиш како да се чуваш од опасности;

- када кренеш у школу
или када тражиш посао

Ти и твоји родитељи можете да тражите од Центра за социјални рад да ти омогући да користиш услугу Предах.

Уколико постоје и друга удружења која пружају ову услугу можеш да их позовеш телефоном или да одеш до њих.

Адреса удружења које пружа ову услугу у Панчеву је:

Удружење „На пола пута“
Жарка Зрењанина 52, Панчево

Телефон: 060/0689-659

Уколико се не слажеш добро са неговатељицом имаш право да се жалиш
Центру за социјални рад
или удружењу које пружа ову услугу.

ISBN 978-86-917319-1-5

**Штампање приручника обезбедио
град Панчево
Одсек за културу, информисање, спорт,
младе и цивилни сектор**

ГРАД ПАНЧЕВО